

# DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN  
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Ds K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Aniel, Solo; Ds R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, 's Gravenhage; Ds K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Ds B. A. Knoppers, Amsterdam; Ds C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Ds F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Ds D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Ds A. Ringalda, Soerabaya; Ds J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dordrecht; Dr J. Thijs, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Ds J. de Vries, Tilburg; Ds J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Adres der Redactie:

Prof. V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes  
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.  
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.  
Advertentiën: 35 ct. p. regel. — Loose nummers f0.15.

Het eindredacteurschap wordt thans weer waargenomen door Prof. Dr V. Hepp. Tot nadere aankondiging is zijn adres: Duitse Kampweg 10, Wolfhezen.

INHOUD: Uit de Schrift: Geloof in het Woord (Markus 5: 34). — Kerkelijk Leven: Als ik Chr.-Historisch was... III. Om de kerstie hagen. Internationaal Vrij. Protestantisme. Rapporten op mindere vergaderingen. Indrukken van den dag. — Zending en Evangelisatie: De Gezangenweste op Java. — Uit de Buitenl. Kerken: Persstemmen. — Perschouw. — Kerknieuws.

## UIT DE SCHRIFT

Geloof in het Woord.

En Jezus zeide tot haar: Dochter... wees genezen van deze uwe kwaal. Markus 5: 34

Wonderlijk, — dat woord van Jezus: „Wees genezen van uwe kwaal“.

Want deze vrouw was genezen; en sterker nog, — zij wist dat zij genezen was, zij „gevoelde het aan haar lichaam“.

Het is de bekende vrouw, die twaalf jaren krank geweest was, en die van Jezus hoorende, in het geloof Zijn kleed had aangeraakt, en bij wie terstond de fontein haars bloeds was opgedroogd. Als Jezus haar daarna nog weder tot Zich roept, is zij reeds hersteld, en van haar herstel overtuigd. Wij lezen, dat zij kwam, „wetende wat aan haar geschied was“.

Waarom dan nog dat woord van den Heiland: „Dochter, wees genezen van uwe kwaal“? Behoefde haar dat nog gezegd te worden? Is het geen onnoodige en matte bevestiging van wat reeds geschied was?

Ja, — eene bevestiging was het.

Maar — niet onnoodig en mat.

Want Jezus zuivert hier het geloofsleven van deze vrouw. Daartoe roept Hij haar nog eens weder tot Zich terug. Zij had zich wel eerst in het geloof tot Hem gewend, maar blijkbaar was dat geloof nog met allerlei onzuivere gevoelens en inzichten vermengd; althans het noodzakelijk achten der aanraking van Jezus' kleed wijst op dooreenmenging met wondergeloof.

En nu roept Jezus haar nog eens tot Zich, om haar geloofsleven te louteren. En elk woord, dat Hij tot haar zegt, is eene les voor haar. Ook dat woord: „wees genezen van uwe kwaal“. Want daarin wijst Hij haar den juisten grond voor haar overtuiging, dat zij genezen was. Tot nog toe „gevoelde“ zij het. Zij gevoelde het „aan haar lichaam“. Maar dat is niet de ware grond voor de vastheid van haar geloofsovertuiging. Dat is een onzuivere bron voor de wetenschap van haar herstel. Jezus loutert haar. Hij zegt haar, dat zij genezen is. En nu wordt Zijn Woord haar vastheid. Hoe licht kon zij straks meenen, dat haar gevoel haar bedrogen had, en haar genezing slechts tijdelijk was. Daarom leert Jezus haar in gezuiverd geloof zich vastklemmen aan Zijn Woord. En met dat doel zegt Hij ook na haar genezing nog tot haar: — „Dochter, wees genezen van deze uwe kwaal“.

\*\*\*

Laat ieder Christen deze leering ter harte nemen. Zeker, het is heerlijk in het gevoel te staan van door Christus genezen en gered te zijn; het gevoel van vergeving der zonden en vrede met God. Zulke gevoelens zijn aan het geestelijk leven eigen; en met name wanneer de bewustheid van ons deel aan Christus päs bij ons doorbrak, zijn die gevoelens soms zeer sterk, en weten we daaruit — gelijk die vrouw — „wat aan ons geschied is“.

Toch is dit niet de ware grond van ons geloof en van onze zekerheid. Het gevoel van heden waarborgt mij niet voor den dag van morgen. En wie de vastheid zijner overtuiging aangaande de weldaden van Christus laat rusten op de meer of

minder levendige gevoelens van zijn hart, hij zal geen vasten gang in zijn geloofsleven doen zien, maar hinken op twee gedachten.

Daarom roept Jezus telkens de Zijnen weer tot Zich, gelijk Hij die vrouw ook na haar genezing weer terug liet komen. En dan zuivert Hij hun geloof. Dan zegt Hij tot hen, wat Hij aan hen gedaan heeft. „Wees genezen van deze uwe kwaal“. Dan bevestigt en verzekert Hij Zijn werk aan hen uit het Woord. Dan leidt Hij hun geloofsblik van de wisselende en veranderlijke stemmingen huns harten af, en richt dien op Zijn onwankelbaar getuigenis in de Schriften. Dat alleen is de ware grond. Want het is het Woord des Heeren.

Wij zien dan ook menigmaal, dat een Christen in den loop van zijn geestelijk leven meer voorwerpelijk wordt. Dan moge hij vaak niet meer zoo gevoelig genieten als in den eersten tijd, en soms wel eens met begeerigheid aan vroegere stemmingen terugdenken, — maar zijn gang is vaster geworden; hij heeft zich meer aan het Woord gehecht, aan den geloofsgrond buiten hem; en zijn steun is meer geworden, — de trouw Gods aan hetgeen Hij gesproken heeft. Het is een bewijs, dat de Heere Jezus degenen, die Hij genezen heeft, nog eens weer teruggeroepen heeft, om hun geloof te zuiveren.

Dat zij zich dan telkens door Hem laten terugroepen, en uit Zijn Woord zich de verzekering doen geven: Mijn zoon, mijn dochter, wees genezen... Ga heen in vrede.

U.

v. A.

## KERKELIJK LEVEN

Als ik Christelijk Historisch was... III.

Enkele voorafgaande opmerkingen veroorloofden we ons.

Allereerst deze, dat prof. Slotemaker de Bruïne ten onrechte konstateerde: DE antirevolutionairen aanvaarden voor hun geestverwanten een hoogleeraarsplaats aan de openbare universiteit.

Vervolgens deden we een besliste tegenspraak hooren, waar hij beweerde, dat omtrent subsidiëering van het bijzonder hooger onderwijs wettelijk niets is beslist. Wij toonden daartegenover aan, dat het beginsel van zulk een subsidiëering wel degelijk is aanvaard.

Thans een derde opmerking.

Prof. Slotemaker de Bruïne meent: intusschen staat het vast, dat de universiteit moet zijn of algemeen of een paedagogische eenheid.

Mogelijk staat dit voor prof. Slotemaker de Bruïne vast.

Maar stellig niet voor allen.

Dat „vast-staan“ had dan ook eerst bewezen moeten worden.

O.i. deugt de tegenstelling, welke hij maakt, niet. Vooral de term „paedagogische eenheid“ geeft het gevoelens van de voorstanders van het bijzonder hooger onderwijs niet zuiver weer.

Prof. Slotemaker de Bruïne geeft hiermee blijk hun diepste bedoelen niet te hebben gevat.

Zeker, ook uit paedagogisch oogpunt is een universiteit, die op den grondslag staat van één en dezelfde wereld- en levensbeschouwing, zeer gewenscht, ja noodzakelijk.

Als het voornaamste echter mag dit niet gelden.

Het paedagogische komt eerst in de tweede plaats.

Het blijft altijd betrekkelijk.

Zou de bijzondere universiteit een waarlijk paedagogische eenheid zijn, dan zou als voorwaarde moeten worden gesteld, dat niet alleen de hoogleeraren, maar ook de studenten dezelfde wereld- en levensbeschouwing moeten zijn toegedaan.

Dit nu stelt geen enkele bijzondere universiteit als eisch.

Ieder, mits hij zich onderwerpt aan den regel „nil contra Deum aut honos mores“ kan er aan studeeren.

Indertijd werd dit om de buitengewone duidelijkheid zoo uitgedrukt, dat ook een Mohammedaan de colleges zou kunnen bijwonen.

En al is die Mohammedaan, die zich in groote belangstelling verheugen mocht, totnogtoe niet verschenen, dit doet aan de zaak zelf niets af.

Het gaat hier om de vraag: is de universiteit eerst en bovenal instituut van opleiding of instituut van wetenschap?

Indien het eerste het geval ware, dan zou zij voornamelijk een paedagogisch karakter dragen.

Doch van de zijde der Vrije Universiteit werd het herhaaldelijk en onomwonden uitgesproken, dat deze in de allereerste plaats instituut van wetenschap wil zijn.

Eén der hoogleeraren gaf er eens dezen scherpen vorm aan: al zou een fakulteit geen enkelen student tellen, dan zou zij nog reden van bestaan hebben, n.l. door de studie harer hoogleeraren.

Natuurlijk school hierin opzettelijke overdrijving. Maar de spreker achtte die noodig om den aard eener universiteit helder te doen uitschijnen.

Dit kan zeer goed dienen om aan te duiden, dat het wezen der bijzondere universiteit niet in het paedagogische, maar in het principiële moet worden gezocht.

Eigenlijk behoort daarin niet alleen het wezen van een bijzondere; maar van elke universiteit te liggen, wil zij metterdaad een eenheid zijn.

Alleen het principiële waarborgt die eenheid. De openbare universiteiten ten onzent zijn dan ook geen eenheid.

Ze zijn een allegaartje.

Het gebeurde dan ook niet zelden, dat een hoogleeraar zijn collega, die aan dezelfde universiteit verbonden was, op het felst bestreed.

En indien dit thans misschien minder voorkomt, is dit vooral daaraan toe te schrijven, dat de openbare universiteit hoe langer hoe meer een staalkaart van vakwetenschappen is geworden.

De eenheid van wetenschap wordt er gemist.

Tot onberekenbare schade van de wetenschap zelf!

Ze zijn in vakscholen ontaard.

De wetenschap in haar hoogen zin is eruit weggevlucht.

Zij kan wel wijzen op wetenschappelijke beoefenaars, voor wie ook wij waardeering koesteren. Maar voor de wetenschap, die krachtens haar aard een eenheid moet zijn, is er geen plaats.

Daaraan kunnen de bijzondere leerstoelen, welke ook in de gunst van vele Christelijk Historischen staan, niets veranderen.

De wetenschap is aan onze openbare universiteiten onder het huidige regiem niet meer te redden.

Volgens prof. Slotemaker de Bruïne kenschotste Dr Kuyper bij zijn verdediging van de Vrije Universiteit in 1903 de openbare universiteit als rationalistisch en paganistisch.

Het is jammer, dat hij van het gesprokene geen letterlijk citaat gaf en ik vermoed, dat hij die woorden uit zijn geheugen heeft opgediept.

In mijn vakantieverblijf beschik ik niet over de noodige gegevens, om het woordelijk citaat mijn lezers te kunnen voorleggen.

Maar mijn geheugen komt op dit punt wel wat in strijd met dat van prof. Slotemaker de Bruïne.

In elk geval was dat de clou van de Hoogeronderwijsrede van Dr Kuyper niet.

De clou zat in de indeeling tusschen het indifferent en het principiële stelsel. Naar het oordeel van Kuyper werd het eerste door de openbare, het tweede door de bijzondere universiteit gehuldigd.

Daarmee bedoelde hij natuurlijk niet te zeggen, dat ieder hoogleeraar aan de openbare universiteit indifferent tegenover principia in de wetenschap staat.

Doch met de openbare universiteit als zoodanig is dit wel het geval.

on „Huize Jacoba“  
gerstraat 47.  
K AAN ZEE.  
gen, vlak bij Zee en  
a Keuken, billijke  
en naseizoen goed-  
heden.  
ingen te verkrijgen  
11, Wassenaar.

RLAKEN.  
nsion PILGERRUHE.  
n bij bosch. Goede  
vonds „Andacht“.  
i. Prosp. en inlicht.  
TH. H. VERHAVE,  
190, s-Gravenhage.

RITSSEN HZN  
s - SCHEVENINGEN  
084 - Giro 25408.

Foto-Artikelen  
gdoeren  
n luxe Post, Bureau-  
enrt. Jangensboeken,  
nt-albums en vercoer  
urtige Cadraux.  
orden spoedig uitgeveer.

IEKERMAN  
is-Onderneming  
r. 153, Amsterdam  
oon 82644

en - Transporten  
lle plaatsen.  
lijke tarieven.

FA BERNARD  
-KOORNBRUGSTEEG  
679 - LEIDEN  
het aangewezen  
res voor  
houdelijke artikelen

1. Installatie-Bureau  
TTHEIJER,  
jomsstr., Den Haag  
aan van nieuw Oost-Indië 21  
t - Giro 122987  
chting op alle gebied  
ers - Motoren  
en Staande Lampen  
lier voor het ver-  
van kappen  
idig personeel  
ureau voor Munt- en  
som-Installatie.  
IR EN RADIO

MEUS & ZONEN  
rweg 297, Den Haag  
foon 33860

Zinkwerkers.  
Gas- en Water-  
ink-, Leten- en  
lekking, Aanleg-  
anderen van Pri-  
en volgens Gem.  
Woningtoezicht.

terij en Boekbladerij  
G. KILIAN  
7, AMSTERDAM

CT ALLES.  
f Maandperiodiek  
gevraagd

MEIBOOM  
N, AANNEMER, enz.  
orststraat 58  
I HAAG

ch beleefd aan.

ethakkerij  
chroom

. 19-21, Leiden  
ONNUMMER 579

d aanbevelend  
. VAN NOORT